

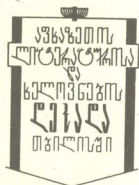
K 140. 291
3

נענעסחיי ענגענע

עלענע נע חילענע

חילענענע

1970

1970-201

1970-201

1970-201

1970-201

1970-201

ცნობილი აუხაზი პოეტი ბაგრატ შინკუბა დაიბადა 1917 წელს. პირველი წიგნი გამოსცა 1938 წელს. სამამულო ომის პერიოდში პოეტმა მრავალი კარგი ნაწარმოები შექმნა. განსაკუთრებით შეიყვარა ხალხმა მისი პოემა—„მახვილი“.

მკითხველი ბაგრატ შინკუბას რამდენიმე წიგნს იცნობს — „ლექსები და პოემები“, „ზაფხული“, „დათვის ცეცხა“, რომანი ლექსად—„ჩემი მიწაწყლის ხალხი“ და სხვა... მისი ნაწარმოებები ითარგმნება მრავალი ქვეყნის ხალხთა ენებზე.

1967 წელს ბაგრატ შინკუბას აუხაზეთის სახალხო პოეტის წოდება მიენიჭა.

სსსრ-2000
მეცნიერებათა აკადემია

თარგმნა რევაზ მარგვიანმა

მხატვარი გ. ალექსი-მექსიშვილი

[20] გვ. 99, 1 21 ს. 153.

მიცუნცულეებს გზაზე მელა,
ფაფუკი აქვს მელას კული,
ნაბიჯები შეანელა,
იქნებ რამე იგრძნო ცუდი?
მოიხედა, ტყის ნაპირას
ბულბული ზის ტოტზე, ფრთხილი,
ხე უვავილით დაპენტილა
და მგალობლის მოძახილი
ეფინება არემარეს.
მოჩუხჩუხებს ნაკადული,
მზე ოქროს თვალს აბრიალებს,
ძალაშია გაზაფხული!

უცბად შედგა ერთი წუთით,
გაისუსა გზაზე მელა,
სველ მიწაზე დადო კუდი
და კისერი წაიგრძელა.

მშიერია, რა ჰქნას მელამ,
გულსაკლავად ტირის, წკავის,
ნერწყვით ჩაიგემრიელა
პირი, ცეცხლით დასაწვავი!

ეშმაკურად მიცუნცულდა,
გრძელი კუდი მოიშველა,
ბულბულის წინ აჩურჩულდა,
სანთელივით დადნა მელა:

— გამარჯობა, საყვარელო,
გამოცვლილხარ, ველარ გიცან,
რომ მენახე, სანატრელო,
მოვიარე დედამიწა.

ჩამოფრინდი, ერთადერთო,
აქვე, ჩემთან იყავ ახლო,
მსურს შენს თვალში ჩავიხელო,
რომ ქვეყანა დავინახო!

— მე ისედაც თავს ვგრძნობ კარგად,
შაქანავებს ტოტი ნელა,
რამე ხომ არ დაგეკარგა,
რისთვის მოხველ, ჩემო მელა?—

გაულიმა ბულბულს მელამ,
ჩაიცინა, ჩაახველა:

— ამ წანწალმა მომინელა,
ვეხეტები მარტოხელა!

აღბათ მომკლავს მტრების შიში,
უველგან თოფით დამდევს მწყემსი,
ძალლიც მაგდებს გასაჭირში,
უპატრონოდ ტყეში ვკვნესი!

როცა მივალ საქათმესთან,
მთელი ტანი მიცახცახებს,
იქნებ მტერი დანას ლესავს,
იქნებ მიგებს მტერი მახეს.

სულ ვტრიალებ, სულ ვწანწალებ,
ჩემთვის დღისით დგება დამე,
მუდამ ვილაც მითვალთვალებს,
მაციებს და მაკანკალებს.

ხან შიში მაქვს მონადირის,
ხან ეკლით ვარ დაკაწრული,
სისხლი მდის და ჩუმად ვტირი,
დაღლილი და დაქანცული.

ხან საქათმის კარებს ვკოცნი,
არაფერი მაიმედებს,
ვისაც უყვარს ქათმის ხორცი—
ჩემთვის ძვალსაც არ იმეტებს!

ხან ქარივით დავქრი მაღი,
გაჭირვება ბევრი ვძლიე,
ეს ხომ იცი, რომ მაძღარი
ვერ გაუგებს გუმანს მშიერს!

შენ კი ცხოვრობ თავისუფლად,
დანაფარობ მინდორ-ველად,
უვავილები სურნელს სუნთქავ,
უშრომლად და უდარდელად.

„ვასარადას“ ტკბილად მღერი,
ნეტარებით ნაბავ თვალებს,
იმ დღიდან ხარ ბედნიერი,
რაც სიმღერა შეისწავლე.

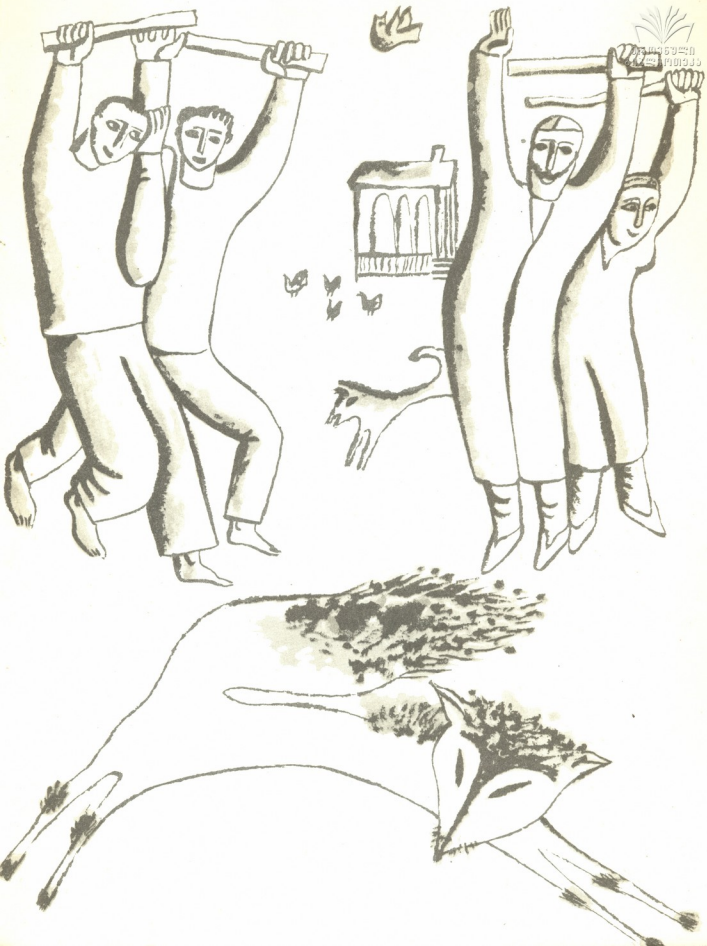
მე კი... რა ვქნა, ვერ ვისწავლე,
ის მეყოფა მარტო დარდად,
გვედრები, გენაცვალე,
შემასწავლე „ვასარადა“.

ვიგალობებ მეც შენსავით,
გავიხარებ ყოველ დილით,
ახლობელი, ნათესავი
რომ მოვხიბლო მოძახილით.

მგალობელი აჟღერტულდა,
ტოტს ნისკარტი დაჰკრა ნელა,
ფრთა მიიკრა უცბად გულთან,
დამშვიდებით უთხრა მელას:

— ცბიერო და გაიძვერავ,
ხეტიალობ მარტოდმარტო,
ოთხი ფეხით ტყე-ღრეს სერავ,
ახლა ჩიტის ფრთებსაც ნატრობ.

დაგიფარავს ბეწვით ტყავი,
გაქვს სიცივის საფარადა...

მგალობელი როცა წკნავის,
ვერ იხწავლის „ვასარადას“.

ქათმებს თუ არ შიაკითხავ,
ხელს არ ახლებ მამალს ჩავლილს,
მხოლოდ მაშინ, გაძლევ სიტყვას,
შენ სიმღერას შეგასწავლი.

— ხელს არ ვახლებ დედალს, მამალს,
ვფიცავ დედიჩემის თვალებს,
გვედრები მხოლოდ ამას —
„ვასარადა“ შემასწავლე!

— თუ ასეა, აბა სმენა!
მოემზადე, ჩემო მელა,
ქურადღება, ვიწყებ სტვენას! —
უცბად მელამ ჩაახველა...

შეფრთხილდა ტოტზე ჩიტი,
შემოსძახა უღარდელად:

— ჰაი, გიდი,
 ჰაი, გიდი! —

მიჰქრის ჩიტი,

 მისდევს მელა,

მიჰქრის ლალი მგალობელი,

შეაღწია უღრან ტუეში.

— ღმერთი იყოს მწყალობელი, —

დაქანცული მელა ხვნეშის.

მისდევს, მისდევს წუწკი მელა:

— ნელა, ჩიტო, ნელა, ნელა! —

აგერ უკვე მდინარეა,

აქოჩრილი ტალღა ღელავს.

დაიღალა, რა ჰქნას მელამ,
ახლოს უკვე სოფელია,
ბელელი ჩანს ვებერთელა
და ქათმები ბელელს ირგვლივ
ია-ვარდად მოჰფენია.

მგალობელმა უცხო ხმაზე
შემოსაზახა: „ტია, ტია!“
ჩვენს ენაზე ითქმის ასე:
„ლამაზია, დი-ა, დი-ა!“

აიხედა მელამ მალა,
ეხარბება, სხვა რომ მდერის,
ფიქრობს, ფიქრობს, რა ჰქნას ახლა,
ჩაიწმინდა ნერწყვით ყელი.

ხმა აღმოხდა საცოდავად,
მაგრამ აღარ გაათავა:
— იუ-ა-ვა, იუ-ა-ვა,
იუ-ა-ვა, იუ-ა-ვა!.....

ამ ყვირილზე საიდანღაც
ათიოდე გაჩნდა ძაღლი,
გული უწუხს, რა ჰქნას ახლა,
ყველა მისდევს მელას, დაღლილს.

შემობრუნდა მელა სწრაფად
ბარდებსა და ეკლებს შუა,
ეშმაკურად გზა გაკაფა
და მღევრები მოატყუა.

ტყის ნაპირას შედგა მელა,
მგალობელი ტოტზე გალობს,
მზეც შუქს აფრქვევს ხვაერიელად
ამა ქვეყნის სამოწყალოდ.

მოისაწყულა თავი მელამ,
შენანათა ბუღბუღს თვალთ.
— შენ რომ არა, ჩემო უველავ,
ვიქნებოდი ახლა მკვდარი!

ეკლითა მაქვს სავსე სახე,
შველა უნდა ქმოზიოს ამ დროს,
ტკივილისგან თვალს ვერ ვახელ,
გთხოვ, ნისკარტით ამომაძრო!

— არა! არა! ეს ნისკარტი
არც მაშაა და არც გაზი. —
სულ არა აქვს ეკლის დარდი,
განთქმულია სილამაზით.

— მგალობელი ჩიტი მქვია,
ქვეყანაზე მისთვის ვგალობ,
უველა ჩიტს და ადამიანს
რომ სიმღერა შევასწავლო!

უნდა გითხრა გულახდილად,
წკნავი, წკნავი საცოდავად,
ნეტავი არ მომესმინა —
„იუ-ა-ვა, იუ-ა-ვა“.

არ გაქვს ნიჭი, არ გაქვს სმენა,
ბრინწიანი ხმა გაქვს კიდევ,

ვეპეობ შენგან, ჩემო მელავ,
მომღერალი გამოვიდეს!

— კარგი ხმა მაქვს, არა შიშავს,
გამიცვიდა გუშინ ყელი,
ცოტათი ხმაც ჩამეხლიჩა
და ამიტომ ველარ ვმღერის!

— თუ ასეა, მომეე მელავ, —
მოემზადა გასაფრენად,
ჩიტმა ყელი მოიღერა,
მელა უკან დაედევნა.

რა ჰქნას მელამ, სუნთქავს მძიმედ,
უჭირს, უჭირს, დაიღალა,
დაღლილ თვლებს აციმციმებს,
გაჭირვებას ველარ მალავს.

ბევრი ბუჩქი დარჩა უკან,
ღელე, ტბა და ნაკადული,
ეკალ-ბარდი, გზა და შუკა
ერთმანეთში ჩახლართული...

* * *

აუყრია სიშინდს ტანი
და მზე თბილად დასციმციმებს,
სიშინდს შვენიის დილის ნაში —
მოგვაგონებს ვერცხლის მძივებს.

გამრჭე გლეხი უანას თოხნის,
მასთან თოხნის სამი ვაჟი:

და მათ ტანზე ახალუხი
ელავს, როგორც გარიჟრაჟი.

გაუხარდა ბულბულს ძალზე,
მოიხიბლა მათი მზეერთ,
შეფრთხილდა და იმწამსვე
ხმა გაისმა მშვენიერი.

ზის გვიმრებში წუწკი მელა,
გამშრალ ტუჩებს ენით ლოკავს,
შია საწყალს, თანაც ცხელა,
დაეკაწრა ეკლით ლოყა.

უცბად ჭიშკარს აღებს ქალი,
გამოვიდა შარაგზაზე,
უფრიალებს თავსაფარი
და კალათა უდგას მხარზე.

შედგა ქალი, სადაც თხმელას
გაუშლია ფართოდ კალთა,
ძირს კალათა დადგა ნელა,
ქმარ-შვილისკენ გაემართა.

სასწაულიც ხდება აღბათ,
არა, მელა ცხადში ხედავს!
გვიმრებიდან უცქერს ხარბად,
ქონი გასდის შემწვარ დედალს.

სურნელემა ათრობს ქათმის,
გააბრუა, დაანელა:
— გამადლობთ, ქალო, ძღვენისათვის!—
სამადლობელს ამბობს მელა.

მთელი ტანი უკანკალებს,
მიცუნცულებს ნელა-ნელა,
სუნთქვაც შეკრა, ცბიერ თვალებს
ახამხამებს წუწკი მელა.

გაელვიძა უფრო მადა...
ჰა, კალათა, აგერ თხმელაც,
პირი სწრაფად სტაცა ქათამს,
მოსახვევში გაჰქრა მელა.

ეს ამბავი მგალობელმა
შენიშნა და იწყო სტვენა:
— აქეთ, ქალო, აქეთ, ქალო!
აგერ მორბის წუწკი მელა!

ჩიტის ხმაზე შედგა ქალი,
შეჰკივლა და მიაწყველა:
— ვაი ჩემი ცოდვის ბრალი,
ეს რა გვიქნა წუწკმა მელამ!

— დერგეუ, მურა! ხომ არ გძინავთ!
არ გაუშვათ ქათმის ქურდი,
ხედავთ, როგორ შეგვარცხვინა,
მიაკვნიტეთ მელას კული! —

ყველამ ტყისკენ მიაშურა,
ყველამ მელას მიაწყველა:
— ჰამ, ჰამ, დერგეუ!
— ჰამ, ჰამ, მურა! —
მაგრამ არსად არ ჩანს მელა!

ესმის ყეფა, მიჰქრის მელა
და აზნიკა ზემოთ კული.

წინ კისერი წაიგრძელა,
თითქოს რალაც იგრძნო ცუდი!

დაიღალა, რა არ სცადა,
ადგას მწარე გასაჭირი,
ქათამს ერთი აკოცა და
სინანულით უშვა პირი.

სულს ძლივს ითქვამს, კარგავს იმედს,
წინ კლდე არის აღმართული,
მარჯვნივ ტბაა მოლივლივე,
შამბნარებით ჩახლართული.

სად წავიდეს? დაიქანცა,
კვნესის, ტირის, მწარედ ხვნეშის...
სიხარულმა აიტაცა,
ფულურო ჩანს, მგონი, ხევში.

ფრთა შეესხა დაღლილს, მშიერს,
ფულუროში შეძვრა მალი.
ძაღლებმა ვერ შეამჩნიეს,
ვერვინ მოჰკრა მელას თვალი.

— ჰამ, ჰამ, დერგეჟ!

— ჰამ, ჰამ, მურა!—

დაეკარგათ ძაღლებს ფერი.
ჭმუხა მუხებზე დაუბურავთ
ხევში ირგვლივ ყველაფერი.

ფულუროში განაბული
მელა სუნთქვას ველარ ბედავს,
ლამის არის მელას გული

ამოვარდეს საგულედან!
ფულუროში შელა ტირის,
მტირალ თვალებს აბრიალებს:

— ვაი თქვენდა, ჩემი ჭირი, —
წყევლას უთვლის თავის თვალებს:
— ეჰ, თვალებო, საძაგლებო,
მე გივლიდით საგანგებოდ,
ახლა მივხვდი, მხოლოდ ახლა,
ჩემთვის არ ხართ სასარგებლო!

თვალებს ცრემლი წამოსცვივდათ:
— ეს რა გვესმის, ვაი, დედა!
მწვანე მიწას, ზეცას წმინდას,
ამ ქვეყანას ჩვენიო ხედავ!

მხოლოდ ჩვენი ელვარებით
ფულუროსთან გაჩნდი მალი
და თუ ველარ გხედავს მტერი,
მადლობელი იყავ თვალის!

— ვაი თქვენდა, ჩემი ჭირი, —
მიუბრუნდა თავის ყურებს:
— თქვენ არ გესმით. მე რომ ვტირი,
დამიხედეთ უმადურებს!

ეჰ, ყურებო, საძაგლებო,
რით არ გწმენდდით საგანგებოდ,
ახლა მივხვდი, მხოლოდ ახლა,
ჩემთვის არ ხართ სასარგებლო! —

ყურმა წივილს მოუშატა:
— უსამართლოდ რატომ გვწყევლი,

უმადური რად ხარ, რადა,
ჩვენ ვართ მხოლოდ შენი მხსნელი!

ჩვენ რომ არა, აბა რითი
გაიგებდი ხმას და სტვენას.
რას ეძახდა იმ ქალს ჩიტი,
პირველად ვინ მოგახსენა?!

— კარგი, კმარა, თქვენი მჭერა,
ენა ვინლა წაგიგრძელათ?
თვალი ფეხებს მიაშტერა,
ახლა მათაც მისწვდა მელა:

— ეჰ, ფეხებო, საძაგლებო,
წყალში გბანდით საგანგებოდ,
ახლა მივხვდი, მხოლოდ ახლა,
არ უოფილხართ სასარგებლო!

თქვენ სიცოცხლე გამიმწარეთ,
გზები ამიფორიაქეთ,
ტყეში, ღრეში, ყოველ მხარეს
აყენებდით კორიანტელს!

— ვაი, ვაი, ეს რა გვითხრა,
საყვედური ვინ თქვა ჩვენი?
დაიხსომე, მელავ, დიდხანს,
ჩვენ ვართ შენი გადამრჩენი!

— კარგი, კარგი! დამეხსენით,
არ უოფილხართ ჩემთვის ცუდი!
მაგრამ კუდი? ჩემი მხსნელი
არ უოფილა თურმე კუდი!

1140.291
3

ზედმეტ ტვირთად, კუდო, მყავდი
და შენს გამო მყავდა მტერი,
ჩემთან ერთად დაცოცავდი
უქნარა და უღარდელი!

— ჩემით იყავ დარდიმანდი,
ამაყობდი შენი კუდით,
თან დაგდევი, როგორც ლანდი,
არ ვიცოდი, თუკი გძულდი!

— ზედმეტი ხარ, — უთხრა მელამ, —
არ მსურს შენით ვიტრაბახო, —
და ძაღლების საჭიჭგნელად
ფულუროდან კუდი გაჰყო.

— კუდი კუდი! — ატყდა ყეფა,
დაესია ძაღლის გუნდი,
სისხლით შეიღება წითლად
საცოდავი მელას კუდი.

გამოსწიეს ფულუროდან,
დაითრიეს ნელა-ნელა
და ძაღლების ფეხქვეშ თრთოდა
ნირწამხდარი წუწკი მელა.

* * *

გლეხი ისევ უანას თოხნის,
მასთან თოხნის სამი ვაჟი
და მათ ტანზე ახალუხი
ელავს, როგორც გარიჟრაჟი.

სიმინდს არხევს სიო გრილი,
თან შემღერის ყანას ნანას,
და გლეხების მოძახილი
ახშიანებს ღამაჲ ყანას.

მგალობელი ისევ მღერის,
მზეს შესძახის „ტია-ტიას“,
და სიმღერა ბედნიერი
ქვეყანაჲ შიაქვს ნიავეს.

Шникубз Баграт Васильевич
СОЛОВЕЙ И ЛИСА

ს კ ა ჯ კ ა

(На грузинском языке)

Художник Г. Алекси-Месхишвили

Детюниздат Грузинской ССР

„Накадули“, Тбилиси, 1970 г.

შეცდომისი სხსქოლო ასაქის ბავშვთათვის

რედაქტორი ნ. ლორთქიფანიძე
მხატვ. რედაქტორი ჯ. ყაველაშვილი
ტექნორედაქტორი ლ. ქვარცხავა
კორექტორი თ. ინჯია

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25/IX-69 წ.

ქალაქდის ზომა 70 90¹/₁₆

ნაბეჭდი თაბახი 1,5

საალრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 1,2

ტირაჟი 7000 ფასი 15 კაბ. შეკვ. №1698

გამომცემლობა „ნაკადული“, მარჯანიშვილის ქ. № 5

Изд. „Накадули“ ул. Марджанишвили № 5

თბილისის ოფსეტური ბეჭდვის ფ-კა, ბროსეს ქ. № 2
Тбилисская ф-ка офсетной печати, ул. Броссе, 2

2150/1086

